

Dorjee and His Neighbor

There is a small boy. His name is Dorjee. He is five years old. Dorjee is shorter and fatter than his friends. He does not often speak. But, when he does speak, he says funny and surprising things. He is the smartest boy in his village, but sometimes he is also stupid. Local people think Dorjee is strange. Sometimes they call him 'Idiot'.

Dorjee is an only child. His father goes to the county town in the morning and comes home in the evening. His mother herds their yaks and sheep on the mountain. Dorjee is with his friends most of the day. Dorjee's neighbor is very kind to him when his parents are not at home. He often goes to his neighbor's home for lunch.

One day, Dorjee is alone at home. His neighbor will slaughter a big yak in his yard. His axe is not big. He comes to Dorjee's home to borrow an axe. Dorjee's family has a new axe. His father bought it two days earlier. He lends the new axe to his neighbor. His neighbor takes the axe and goes back to his yard. The neighbor breaks the axe when he cuts yak bones. That afternoon, the neighbor returns the axe. He tells Dorjee not to tell his father about the axe. Dorjee agrees. Dorjee worries that his father will scold him if he tells him the axe is broken.

That evening, Dorjee's parents are at home. The neighbor invites Dorjee's family for supper. Dorjee's parents and Dorjee are in his neighbor's home. They eat fresh meat and drink milk tea. Dorjee worries about the axe. He spells the word 'axe' in Tibetan. He does this slowly and loudly several times. Everyone ignores him. There is a big mirror on the wall. Dorjee wants to look into the mirror, but he is too short. He brings a chair. He stands on the chair and looks into the mirror.

His neighbor looks at Dorjee. He says, 'Dorjee, be careful, That mirror is very expensive.'

Dorjee is angry. He replies, 'Isn't the new axe more expensive than this old mirror?'

Everybody is quiet. The neighbor's face is red. He says nothing. Dorjee's father says, 'I bought an axe two days ago. It is very expensive.'

The neighbor's face is even redder now.

Dorjee's father continues, 'I didn't know that the axe was broken when I bought it.'

The neighbor raises his head. His face is not red now. He and Dorjee know the axe was broken when Dorjee's father bought it. Dorjee and the neighbor laugh. The others think they are very strange.

དོ་རྗེ་དང་ཁོ་ཁི་བྱིས་མཚོས།

སུ་ཚུང་དོ་རྗེ་ནི་ལོ་ལྔ་ཡིན་ལ།

ཁོ་ཁི་ལྷོ་གསལ་སོ་ཚོ་དང་བསྐུར་ན་གཞུགས་ཐུང་ལ་ལུས་ཚོ་ཁོ་ནི་ཚུན་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་ཚུར་མི་དགའ་ཡང་བཤད་མ་ཐག་ནས་དགོད་སྤོ་བ་དང་ཡ་མཚན་བ་དག་དག་

བཤད། ལྗེ་བའི་ནང་གི་ཚོས་རིག་བཟང་གི་སྲ་དེ་ཁོ་ཡིན་ཡང་། རྒྱབས་ལ་ལར་གླེན་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

ལྗེ་མི་ཚོས་དོ་རྗེ་འདི་མི་ཡ་མཚན་སོ་ཞིག་ཤིང་འདོད་བཞིན་ཡོད་ལ། རྒྱབས་རེར་ཁོ་ལ་གླེན་བ་ཞིག་འབོད།

དོ་རྗེ་ནི་ཁོ་ཁི་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱིས་བ་གཅིག་སུ་ཡིན།

ཁོ་ཁི་ཨ་མ་ལྷོ་མ་ནས་རྗོང་མའལ་འགོ་བ་དང་མཚན་མོར་བྱིར་ལོག་གིན་ཡོད་ལ་ཨ་མས་རི་མགོ་ན་ནོར་ལུག་འཚོ་བཞིན་ཡོད།

དོ་རྗེ་ནས་ཚུན་ཁོ་ཁི་ལྷོ་གསལ་སོ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་ཡོད་ལ་མ་གཉིས་བྱིས་ན་མེད་དུས་ཁོ་ལ་ཚོས་བཟང་བའི་བྱིས་མཚོས་ཚང་ལ་དྲོས་ཇ་འཐུང་གི་སོང་།

ཉིན་ཞིག་དོ་རྗེ་བྱིས་ན་ཡོད་དུས་ཁོ་ཁི་བྱིས་མཚོས་ཡིས་ར་སྐོར་ནང་ནས་གལག་ཞིག་བཤད་ཅིས་བྱས་ལ།

ཁོང་ཚང་ལ་སྟེ་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་པས་དོན་ལྡོག་ལྟར་གཉེན་གཉེས་ཀྱི་སྒྲོན་ལ་ཉེས་པའི་སྟེ་མོ་མ་དེ་གཡུ་ལྟ་ཡོད།
 དོན་ལྡོག་སྟེ་མོ་མ་དེ་བྱིས་མཚེས་ལ་གཡུ་སྟབས་མ་ལེགས་པར་བྱིས་མཚེས་ཡིས་གཡུག་གི་སྟེ་བཅག་ནས་སྟེ་གཡུ་མ་དེ་ཆག་སོང།
 བྱིས་མཚེས་ཡིས་དོན་ལྡོག་སྟེ་མོ་མ་དེ་ཆག་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཁོའི་ཨ་པ་ལ་གསང་དགོས་ཚུལ་བཤད་པ་དང་།
 དོན་ལྡོག་གཡུ་ཏེ་གནས་ཚུལ་དེ་ཨ་པར་བཤད་ན་ཁོ་ལ་གཤེ་གཤེ་གཏོང་བྱེད་བསམ་ནས་གསང་བ་བྱེད་བྱེད་ཁས་ལེན།
 མཚན་མོ་དེར་དོན་ལྡོག་ལ་མ་གཉེས་བྱིས་ལྟ་ལོག་པ་ན། བྱིས་མཚེས་ཡིས་དོན་ལྡོག་ཆང་གི་ཆང་གི་བཟའ་མི་གང་པོ་མགོན་ལ་བོས།
 དོན་ལྡོག་ཁོའི་པ་མ་གཉེས་བྱིས་མཚེས་ཆང་ལ་སོང་བ་དང་ཁོ་ཚོས་ཤ་ཟོས་ནས་འོ་ཇ་འཁྲུང།
 དོན་ལྡོག་སྟེ་མོ་མེས་ལུང་བྱེད་གཤམ་ནས་སྟེ་མོ་མེས་པའི་ཚོག་དེ་ཁ་ནས་ཤོར།
 ཁོས་ཚོག་དེ་སྐད་ཐོན་པས་ངང་ཐེངས་འགར་བསྐྱོས་ཀྱང་ཆང་མས་ཁོ་ལ་ཁ་ཡ་མ་བྱས། དོན་ལྡོག་གྱང་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་མི་ལོང་ཆེན་པོ་དེའི་ནང་བཟུ་འདོད།
 ཁོའི་གཟུགས་ལྗང་བས་སྐྱབ་སྟེགས་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་བཟུང་དེ་མི་མོང་ནང་དུ་བཟུས།
 དོན་ལྡོག་བྱིས་མཚེས་ཡིས་ཁོ་མཚོང་ནས་བཤད་བྱུར། དོན་ལྡོག་སེམས་ཚུང་བྱས། མི་ལོང་དེ་ཏ་ཅང་རྩ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།
 དོན་ལྡོག་ཁོ་ལྟོ་ལངས་ནས། བྱིས་ཆང་གི་མི་ལོང་སྟེང་བ་འདི་དང་ཆང་གི་སྟེ་མོ་མ་དེ་ལས་རྩ་ཆེན་ཞེ་ཞེ་དེ། ཅས་དྲིས།
 མི་ཚང་མ་ཁ་རོགས་གར་བཟུང་བ་དང་བྱིས་མཚེས་ཡི་ངོ་གདོང་དམར་པོར་འགྱུར་ནས་ཅི་ཡང་མ་བཤད། དོན་ལྡོག་སྟེ་མོ་མེས་བཤད་བྱུར།
 ངས་ཉེན་གཉེས་ཀྱི་སྒྲོན་ལ་ཉེས་པའི་སྟེ་མོ་མ་ཚུ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།
 བྱིས་མཚེས་ཡི་ངོ་གདོང་སྟེ་མོ་མ་དུ་དམར་པོར་འགྱུར། དོན་ལྡོག་སྟེ་མོ་མེས་མི་མཐུན་དུ་བཤད་བྱུར། ངས་ཉེ་དུས་སྟེ་མོ་མེས་ཆག་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཤེས།
 བྱིས་མཚེས་ཡིས་སྐད་ཆ་དེ་གོ་མ་ཐག་མགོ་བོ་ཡར་ལ་བཀྱགས་པ་དང་། དོན་ལྡོག་ཁོ་གཉེས་ཀྱི་སྟེ་མོ་མེས་ཆག་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་ནས་ཏུ་ཆ་བརྒྱབ།
 མི་གཞན་པ་ཚོས་ཁོ་གཉེས་ངོ་མ་མི་ཡ་མཚན་པོ་གཉེས་པེད་བསམ།

Words and Expressions མ་སྟེད་དང་བཟོད་ཚུལ།

neighbor བྱིས་མཚེས། short ལྗང་ལྗང།	lends གཡོར་བ། break ཆག་བ།
fat ཚོན་པོ། surprise ཏུ་ལས་བ།	bones རུས་བ། return བྱིར་ལོག་བ།
smart རིག་བཟང་། stupid ལྡོན་བ།	worry སེམས་ལུང་བྱེད་བ། scold གཤེ་གཤེ་གཏོང་བ།
strange ཡ་མཚན་པོ། Idiot ལྟུ་པོ།	invite མགོན་ལ་འབོད་བ། supper རུབ་ཇ།
county town རྫོང་མཁར། lunch རྩོས་ཇ།	spell རྟོག་བ། ignore ཁ་ཡ་མ་བྱས་བ།
slaughter བཤའ་བ། yard ར་སྐོར།	mirror མི་ལོང་། expensive རིན་གོང་དཀའ་མོ།
borrow གཡོར་བ། axe ལྷ་རེ།	angry ཁོང་ཁྱོ་ལངས་བ། continue མི་མཐུན་དུ།

Write answers to these questions སློབ་འདི་དག་ལ་ལན་ཐོབ།

- 1 Who is the small boy? _____
- 2 Who is five years old? _____
- 3 What does Dorjee look like? _____
- 4 Does Dorjee often speak? _____
- 5 What does Dorjee say when he speaks? _____
- 6 Who is strange? _____
- 7 Who is an Idiot? _____
- 8 Where does Dorjee's father go? _____
- 9 When does Dorjee's father come home? _____
- 10 What does Dorjee's mother do? _____
- 11 Who is kind to Dorjee? _____
- 12 Why does Dorjee go to his neighbor's home? _____
- 13 What did Dorjee's neighbor do one day? _____
- 14 Why does Dorjee's neighbor come to Dorjee's home? _____
- 15 What does Dorjee's neighbor borrow? _____
- 16 Does Dorjee's family have an old axe? _____
- 17 Who bought the axe? _____
- 18 What does Dorjee's neighbor do with the axe? _____
- 19 What happened to the axe? _____
- 20 What does Dorjee's neighbor tell Dorjee? _____
- 21 What does Dorjee agree to do? _____
- 22 Why does Dorjee worry? _____
- 23 Who invites Dorjee's parents? _____
- 24 What does Dorjee's neighbor invite Dorjee's parents for? _____
- 25 What do they eat and drink? _____
- 26 What does Dorjee do when he worries about the axe? _____
- 27 Who ignores Dorjee? _____
- 28 What is on the wall? _____
- 29 What does Dorjee want to do? _____
- 30 Why does Dorjee bring a chair?

31 What does he do with the chair?

32 What does Dorjee's neighbor say?

33 Dorjee is happy, isn't he? Why?

34 What does Dorjee reply?

35 What is the neighbor's face like?

36 What does Dorjee's father say?

37 Was the axe broken when Dorjee's father bought it?

38 Why is the neighbor's face not red now?

39 What do Dorjee and his neighbor know?

40 Why do they laugh?

41 Why do people think Dorjee and his neighbor are strange?

Circle the correct word in each sentence below. གཤམ་གྱི་ཚོགས་ལུགས་ལ་མཉམ་སྲུང་བྱེད་པའི་ལྷན་ཁང་དག་པའི་ཡི་གེར་ཉལ་སྤྲོད་ཀྱི་སྐབས་ལ།

Dorjee is **a/an** only child. His father **go/goes** to the county town in the morning and **comes/came** home in the evening. His mother **herds/herd** their yaks and **sheep/sheeps** on the mountain. Dorjee **is/were** with his friends most of the day. Dorjee's neighbor is very kind **to/for** him when his parents **are/is** not at home. He often goes to his neighbor's home **to/for** lunch.

Complete these sentences ཚོགས་ལུགས་འདི་དག་ཆ་ཚང་བར་གྱིས།

- a.** Dorjee is shorter **h.** his father will scold him.
- b.** Local people think **g.** than his friends.
- c.** His mother herds **i.** Dorjee's family for supper.
- e.** Dorjee worries that **j.** Dorjee is strange.
- f.** The neighbor invites **k.** sheep on the mountain.

Turn these sentences into Yes/No questions. ཚོགས་སྐྱེལ་འདི་དག་ **Yes/No** ཅན་གྱི་དྲི་བར་བསྐྱར་རོགས།

1 Dorjee is shorter than and fatter than his friends.

2 Dorjee says funny and surprising things.

3 Dorjee is with his friends most of the day.

4 He often goes to his neighbor's home for lunch.

5 Dorjee's family has a new axe.

6 Dorjee's parents and Dorjee are in his neighbor's home.

7 They eat meat and drink milk tea.

8 He spells the word 'axe' in Tibetan.

9 Dorjee's father bought an axe two days ago.

10 Dorjee and the neighbor laugh.

11 The axe was broken.

12 People think they are very strange.

Put these words in the blanks below to make correct sentences.

གཤམ་གྱི་མིང་ཚོག་དག་ཁ་སྐོང་ནང་དུ་བྲིས་ནས་ཚོག་གྲུབ་ཡང་དག་པར་གཏོང་དགོས།

raises lends worries slaughter expensive invites breaks borrows strange bought

- 1 Dorjee's neighbor _____ an axe.
- 2 His neighbor will _____ a big yak.
- 3 Dorjee _____ the new axe to his neighbor.
- 4 The neighbor _____ the axe when he cuts yak bones.
- 5 Dorjee _____ that his father will scold him
- 6 The neighbor _____ Dorjee's parents for supper.
- 7 That mirror is very _____.
- 8 Dorjeen's father _____ the axe two days ago.
- 9 The neighbor _____ his head.
- 10 They think Dorjee and his neighbor are _____.

Each sentence has one mistake. Correct the mistakes.

ཚོག་གྲུབ་རེ་རེའི་ནང་གི་འོ་ཡོད་པ་རྣགས་དག་བཅོས་བྱེད་དགོས།

- 1 Dorjee are five years old. _____
- 2 Dojee's father herds yaks and sheep. _____
- 3 The neighbor kill a big yak. _____
- 4 Dorjee's parents is not at home. _____
- 5 The neighbor lends the axe and breaks it. _____
- 6 Dorjee doesn't care about the axe. _____
- 7 Dorjee's parents invite their neighbor for supper. _____
- 8 Dorjee's face is red. _____
- 9 Dorjee and his neighbor laughs. _____
- 10 Dorjee know the axe was broken. _____